



"De interactie tussen het kind en belangrijke verzorgers, dáár gaat het om"

Niet meer de vraag 'wat is er mis met jou', maar de vraag 'wat is jou of jullie overkomen en hoe kunnen wij hierbij helpen'. Deze nieuwe benadering, met meer oog voor de ingrijpende jeugdervaringen en patronen áchter het gedrag van kinderen met psychische en sociale problemen, is cruciaal om behandeling en begeleiding nóg effectiever te maken, zegt gedragswetenschapper Esther van Heeswijk. "Het is ontzettend belangrijk om kinderen zo vroeg en zo veel mogelijk positieve ervaringen te laten opdoen."

Elk mens wordt geboren met miljarden neuronen in de hersenen. De verbindingen en communicatie tussen deze neuronen ontstaan dankzij levenservaringen. Iedereen doet andere ervaringen op, waardoor er andere verbindingen in de hersenen tot stand komen. "Deze

zogenoemde neuroplasticiteit van het brein is cruciaal voor de ontwikkeling van een kind", vertelt Esther van Heeswijk, die sinds 2019 bij Koraal werkt als gedragswetenschapper in het speciaal onderwijs. "Kinderen die in hun eerste levensjaren veel ingrijpende jeugdervaringen

opdoen, reageren vaak vanuit een overlevingsmechanisme. Dit zien we vaak terug bij de doelgroep van Koraal. De neuroplasticiteit en de mogelijkheid om nieuwe verbindingen te creëren, is het grootst bij kinderen en jongeren. Het is dus ontzettend belangrijk om kinderen zo

vroeg en zo veel mogelijk positieve ervaringen te laten opdoen om een buffer te vormen voor die ingrijpende gebeurtenissen."

Herhaling is hierbij essentieel. "Je kunt het vergelijken met je lichaam in de sportschool", legt Esther uit. "Hoe vaker je gaat en gewichten heft, hoe sneller je spierballen krijgt. Continue positieve ervaringen zijn net zo belangrijk om het gewenste resultaat in de hersenen te krijgen: goede, sterke verbindingen en een gezonde kijk op de wereld."

Vertrouwen

Verandering ligt voor een groot deel bij de interactie tussen het kind en belangrijke verzorgers. "Een kindje met sensitieve ouders leert dat er voor hem of haar wordt gezorgd, dat mensen te vertrouwen zijn en komen helpen als er hulp nodig is", vertelt Esther. "Terwijl een kindje met ouders die niet goed kunnen reageren op signalen van bijvoorbeeld honger leert dat er niemand voor hem of haar is. Sterker nog: een kind dat wordt verwaarloosd en nauwelijks positieve ervaringen opdoet, heeft vaak een onderontwikkeld en kleiner brein. Door continue positieve ervaringen aan te bieden, kunnen we alsnog het ontstaan van nieuwe verbindingen stimuleren en zo een stabiele basis bieden voor verdere ontwikkeling. School is hier bij uitstek

de plek voor. Een kind komt immers vijf dagen per week!"

Trauma Informed Care is een nieuwe manier van werken, waarbij er meer aandacht is voor de patronen en de hersenactiviteit achter het gedrag van een kind, waarbij er meer aandacht is voor de achterliggende oorzaken van het gedrag van een kind. "Voorheen werd al snel gedacht dat een kind iets opzettelijk doet, maar nu wordt er meer gekeken naar ervaringen en patronen waardoor gedrag ontstaat", vertelt Esther. "Wat maakt dat het kind zich zo gedraagt? En hoe kunnen we de reden voor dit gedrag verder onderzoeken? De leerkracht speelt hierbij een belangrijke rol. Kan deze achter het gedrag kijken en stilstaan bij wat een kind heeft meegemaakt?"

Groei

Het consequent aanbieden van beschermende en compenserende ervaringen werkt, merkt Esther in het speciaal onderwijs. "Kinderen met psychische en sociale problemen maken regelmatig negatieve of ingrijpende ervaringen in het onderwijs mee. Door traumasensitief te werken in het onderwijs, kunnen zij wél het gevoel krijgen dat ze goed mee kunnen met de les en met vriendjes kunnen spelen. Dit positieve gevoel zie je dan ook terug bij de ouders, die te horen krijgen wat het kind allemaal goed kan.



De kracht van Trauma Informed Care

Dit artikel maakt deel uit van de 10-delige reeks 'De kracht van Trauma Informed Care'. In het volgende deel vertelt docente Loes van Amelsvoort over het belang van verbinding.



Klik hier om naar de overzichtspagina van de reeks te gaan.

Een veilig klimaat met een duidelijke structuur helpt een kind beter te leren, waar hij of zij, de ouders én de professionals in het onderwijs uiteindelijk positieve reacties op krijgen. Het is een win-win-winsituatie." ■